

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

Духът прави силата

КУРСОВА РАБОТА

НА ТЕМА:

**ПЕРСПЕКТИВА ЗА РАЗВИТИЕ ИЛИ БРЕМЕ Е
ДЪЛГЪТ ЗА СТРАНИТЕ?**

Автор: .....

София, 2015

РЕЗЮМЕ

Перспектива или бремене е дългът? Това е въпрос нееднозначен отговор. Случаят на Португалия ще бъде разгледан в настоящата разработка. Финансовата и икономическа криза в периода след 2008г. представлява уникален пример по няколко причини: нейната дълбочината, скорост и ефект на разпространение. Страните в рецесия от Еврозоната се изправят пред сходен проблем с дълга. Независимо, че всяка една от тях се изправя пред свой собствен набор от предизвикателства в дадената страна. Инструментите, с които всяка една започна да противодейства на финансовия и държавен дълг се различават. Този анализ разглежда пътя на Португалия към възстановяване. Основната теза е, че предкризисното развитие на страната е обусловило нарастването на дълга и последващите мултиплиращи ефекти.

Ключови думи: *дълг, рецесия, Еврозона, дисбаланси*

УВОД

Натрупаните дисбаланси в политическите и икономическите отношения между страните и регионите в световен мащаб се проявяват като „бюджетни дупки“, негативна динамика на пазарите, тежко състояние на банковата система, излизащото извън разумните предели ниво на дълга към БВП в развитите страни. Заедно с това далеч не са преодолените последиците от кризата през 2008 г. Опасността от ръст на волатилността на финансовите пазари, усложняването на геополитическите проблеми и продължаващата стагнация в еврозоната и Япония, рисковете за глобалното възстановяване са значителни и наклонят растежа в негативна посока. Това кара Световната банка да бъде скептична в прогнозата си за глобалния икономически растеж през 2015 и 2016 година поради по-слабо доверие, което насърчава спестяването за сметка на потреблението, независимо от рекордно ниските лихвени проценти в редица развити и развиващи се страни.

Между 2000 и 2012г., португалската икономика нарастна по-малко от тази на САЩ по време на Голямата депресия и тази на Япония. В настоящата разработка ще се разгледат причините за кризата в Португалия, с особен акцент върху краха между 2000г. и 2007г. Ще се опитаме да представим основните факти от скорошната икономическа история на страната и някои обяснения за нейното представяне.

Десет години след въвеждането на обща европейска валута, вицепрезидента на Европейската централна банка Лукас Пападемос заяви недвусмислено, че „еврото има огромен успех“¹. Оттогава еврото е резервна валута и инфлацията е стабилна и в целевите граници. Икономическият растеж в еврозоната не е спаднал спрямо предходните две десетилетия и заетостта се е увеличила значително, докато капиталовите пазари са станали по-интегрирани и Южна Европа е получила ползи от устойчивите и ниски лихвени проценти. Papademos (2009) също така заявява, че страните от еврозоната са били по-добре защитени от финансовата криза от 2007-08 от другите в Европейския съюз².

Но още преди световната финансова криза са били налице предупредителни знаци за някои от страните в еврозоната. Един от най-стресиращите сигнали идва от малка страна като Португалия и тя събира интереса на икономисти и политици, както описва в своя статия Blanchard (2010). Blanchard посочва за Португалия, че е била в

¹ Papademos, L. (2009), Monetary policy and the ‘great crisis’: Lessons and challenges”, с.16

² Пак там